

Yvona Gustafiková*

Pranie špinavých peňazí

Vzhľadom na to, že sa už skončili preteky v zbrojení, ako aj vo výrobe a distribúcii jadrových zbraní, patria dnes k najzávažnejším problémom tzv. obchodné vojny.

Dôležitým mechanizmom a subjektami obchodných vojen sú banky. V podmienkach trhových ekonomík je bankový sektor významným nástrojom, a to nielen v pozitívnom, ale aj v negatívnom zmysle slova. Odhaduje sa, že v celosvetovom bankovom systéme sa každoročne dostanú do obehu dve miliardy dolárov protiprávne získaných peňazí. Preto by mal v tejto súvislosti bankový sektor vytvárať také podmienky, ktoré budú zabraňovať zneužívaniu bankových inštitúcií na pranie špinavých peňazí.

---

* Yvona Gustafiková; Ing., Ministerstvo financií SR, Bratislava

Organizovaný zločin a obchod s drogami využívajú medzinárodné finančné trhy na legalizáciu svojich príjmov. Zisky z týchto obchodov produkujú nelegálne peniaze. Nelegálne prostriedky zásadným spôsobom deformujú spoločnosť. Napríklad celoročný obrat peňazí, ktoré vyprala organizovaná kriminalita v SRN, sa odhaduje na 50 až 80 miliárd DM za rok.¹

Dôležitým indikátorom finančného a bankového sektora je vytvorenie vhodného právneho rámca, ktorý zabráni legalizácii výnosov z trestnej činnosti a využitiu finančného systému na pranie špinavých peňazí. Pranie špinavých peňazí ovplyvňuje rast organizovaného zločinu a obchod s drogami, z čoho vyplýva, že predstavuje mimoriadnu hrozbu pre spoločnosť a občanov vôbec. Využívanie úverových a finančných inštitúcií na pranie ziskov z trestnej činnosti naruší zdravý charakter a stabilitu príslušnej inštitúcie, a ohrozí najmä dôveryhodnosť finančného systému ako celku, čo môže vyvolať aj stratu dôvery verejnosti. Zväčša sa pranie špinavých peňazí realizuje v medzinárodnom kontexte, a preto sa od národnej legislatívy očakáva, že vytvorí právne prostredie, ktoré zabráni zneužívaniu finančného systému na takúto činnosť.

Vzhľadom na to, že pranie špinavých peňazí súvisí nielen s príjmami z nezákonnej činnosti späté s drogami, ale aj s inými formami trestnej činnosti, ako sú organizovaný zločin a terorizmus, je dôležité, aby vnútroštátne právne nástroje dosahovali štandardy stanovené medzinárodnými organizáciami, ktoré sa priamo podieľajú na boji proti drogám, organizovanému zločinu, obchodu so psychotropnými látkami a terorizmu. Integrita finančného systému a finančných vzťahov jednoznačne prispieva k zamedzeniu tohto nežiaduceho javu, ktorý v súčasnosti začína nadobúdať prevahu v krajinách strednej a východnej Európy.

1. Medzinárodnoprávna úprava

Prvým dôležitým právnym nástrojom, ktorý mal zabrániť praniu špinavých peňazí v Európe, bolo odporúčanie Rady Európskych spoločenstiev z 27. júna 1980. Bazilejská deklarácia, prijatá v roku 1988 orgánmi bankového dozoru, tvorí tiež dôležitý pilier legislatívy zameranej na ochranu finančných systémov štátu pred jeho zneužívaním na pranie špinavých peňazí.

Rovnaký cieľ má i medzinárodnoprávna úprava Organizácie Spojených národov z 19. decembra 1988, známa pod názvom „Konvencia Organizácie Spojených národov proti nedovolenej distribúcii narkotických drog a psychotropných látok“. Táto konvencia vytvára univerzálny právny rámec, ktorý zabraňuje praniu špinavých peňazí a podporuje rozvoj medzi-

národnej spolupráce medzi justičnými inštitúciami a orgánmi činnými v trestnom konaní.

V rámci prehľadu medzinárodných právnych systémov zabrahujúcich praniu špinavých peňazí musíme spomenúť „Konvenciu Rady Európy o praní, odhalení, zabraní a konfiškácii výnosov zo zločinu“, ktorú prijala Rada Európy v Štrasburgu 8. novembra roku 1990.

2. Právna úprava v USA

Americký právny systém proti zneužitiu bankového sektora na pranie špinavých peňazí môžeme charakterizovať ako širokospektrálny.

Všeobecná právna definícia vymedzuje pojem „pranie špinavých peňazí“ ako transakciu, pri ktorej sa použijú protiprávne nadobudnuté peniaze z akejkoľvek protiprávnej činnosti, napríklad z predaja drog, daňových únikov, trestných činov proti životnému prostrediu, podvodov, úplatkov, pašovania, krádeží, sprenevery, vydierania, podpalačstva či z hier a prostitúcie. Je to proces, v ktorom sa „špinavé peniaze preperú“, aby sa zdali čisté. V USA existujú tieto zákony proti praniu špinavých peňazí:

- zákon o bankovom tajomstve, ktorý bol prijatý v roku 1970 a upravuje najmä otázky umiestňovania. Zákon označuje za protiprávnu vedomú účasť na prevodoch peňazí a majetku, ktorý vlastníak nadobudol protiprávne. Určuje povinnosť ohlasovať všetky jednotlivé prevody presahujúce 10 tisíc USD a niekoľkonásobné transakcie za jeden deň, ktoré by dosahovali túto čiastku;
- zákon o boji proti praniu špinavých peňazí z roku 1986, ktorý platí pre všetkých občanov USA (nech sa nachádzajú kdekoľvek na svete), pre americké finančné inštitúcie a ich zahraničné pobočky a dcérske spoločnosti. Podľa tohto zákona je pranie špinavých peňazí federálnym trestným činom tým, že za protiprávnu považuje vedomú účasť na prevodoch peňazí pochádzajúcich z nelegálnych zdrojov;
- zákon o boji proti zneužívaniu drog z roku 1988 platí len pre finančné inštitúcie na území Spojených štátov alebo ich teritórií. Ukladá im povinnosť hlásiť hotovostné prevody od 3 tisíc USD vyššie. Týmto zákonom sa novelizoval zákon o práve na súkromie, čo bankám umožnilo hlásiť údaje o svojich zamestnancoch, ktorí sú dôvodne podozriví z účasti na praní špinavých peňazí.

Podľa zákonov USA je trestným činom „vedomá“ účasť na prevodoch nelegálne nadobudnutých peňazí. Banka sa nemôže brániť tým, že „nevedela“; očakáva sa od nej vysoký stupeň vedomostí a meradlo, podľa ktorého sa určuje, čo je „vedomé“, je veľmi prísne.²

3. Európska právna úprava

V práve Európskej únie túto problematiku upravuje osobitná právna úprava sekundárnej povahy v smernici Rady EHS č. 91/308 z 10. júna 1991 o praní špinavých peňazí. Táto právna norma je horizontálnou smernicou, ktorá zabraňuje používaniu finančného systému na pranie špinavých peňazí. Vzťahuje sa na úverové inštitúcie, finančné inštitúcie a poisťovne. Dominantným cieľom tejto smernice je zabraňovať zneužívaniu finančného sektora na pranie výnosov z trestnej činnosti vôbec a z obchodov s drogami osobitne. Podľa ustanovení článku 1 tejto právnej normy znamená pojem „pranie špinavých peňazí“ túto úmyselne vykonávanú činnosť:

- konverziu alebo transfer majetku, pričom je známe, že takýto majetok pochádza z kriminálnej činnosti alebo zo spoluúčasti na takej činnosti, aby sa utajil, alebo zmenil nedovolený pôvod majetku alebo asistencie akejkoľvek osoby zapojenej do takejto činnosti,
- utajovanie alebo maskovanie skutočnej povahy zdrojov, miesta, dispozície, pohybu, práv z hľadiska vlastníctva majetku odvodeného z kriminálnej činnosti,
- získanie, vlastníctvo alebo používanie majetku, pričom je známe, že tento majetok pochádza z kriminálnej činnosti, alebo že participoval na takejto činnosti,
- účasť na páchaní, resp. na pokusoch páchať, alebo pomáhať, podporovať, umožňovať a poskytovať poradenstvo v akýchkoľvek trestných činoch.

Pranie špinavých peňazí môžeme definovať ako činnosť generujúcu majetok, ktorý treba preprať, uskutočnenú na území členského štátu alebo v tretej krajine nezákonným spôsobom. Špinavé peniaze môžeme stručne charakterizovať ako ekonomickú výhodu plynúcu z trestnej činnosti.

Pojem „pranie peňazí“ sa má interpretovať ako konanie, ktoré svojou povahou charakteristicky slúži na zakrytie nezákonného pôvodu peňazí. Na tento účel sa využívajú finančné operácie uskutočňované v jednom alebo viacerých finančných ústavoch, takže môžu vzbudzovať dojem, že príkazca získal právoplatné finančné prostriedky.³

Podľa ustanovení článku 3 smernice Rady EHS č. 91/308 musia členské štáty zabezpečiť, aby úverové a finančné inštitúcie požadovali od svojich klientov, ktorí s nimi vstupujú do obchodných vzťahov, najmä pri otvorení účtov, preukázať svoju totožnosť náležitými dokladmi. Pri bankových operáciách vo výške 1000 ECU alebo 2 500 ECU banka túto povinnosť voči klientovi nemá.

Pre identifikačnú povinnosť banky pri overovaní totožnosti platia dve výnimky:

1. identifikačná povinnosť sa nevzťahuje na poisťné penzijné fondy,
2. platba za transakciu sa má zapísať na meno klienta v úverovej inštitúcii, ktorá má povinnosť overiť totožnosť klienta.

Úverové a finančné inštitúcie v členských krajinách sú oprávnené zisťovať totožnosť klienta vždy, ak majú podozrenie, že ide o pranie špinavých peňazí. Táto požiadavka sa však nevzťahuje na prípady, keď klientom je úverová finančná inštitúcia.

V súvislosti s oznamovacou povinnosťou ukladá Smernica Rady EHS č. 91/308 členským štátom, aby zamestnanci bánk, ktorí v dobrej viere poskytnú informácie príslušným orgánom v procese prešetrovania podozrenia z prania špinavých peňazí, boli zbavení zodpovednosti za ohrozenie bankového tajomstva.

Oznamovacia povinnosť bánk sa spája s ich oprávnením a zároveň povinnosťou pozastaviť transakciu, pri ktorej vznikne podozrenie z prania špinavých peňazí, až do splnenia ohlasovacej povinnosti voči príslušným štátnym orgánom.⁴

4. Britská právna úprava

Prístup Veľkej Británie využíva v boji proti špinavým peniazom primárnu aj sekundárnu legislatívu, t. j. zákony prijaté parlamentom a predpisy.

Prvé prijaté zákony sa vzťahujú len na pranie peňazí, ktorých pôvod súvisí s pašovaním drog alebo terorizmom. Neskôr prijala Veľká Británia zákony v súlade s jej medzinárodnými záväzkami.

Parlament Veľkej Británie prijal Zákon o trestnom súdnictve (1987), Severné Írsko prijalo podobný zákon pre Škótsko a Severné Írsko (1991). Ustanovenia o praní peňazí sa môžu v týchto zákonoch líšiť od zákonov Anglicka a Walesu.⁵

5. Francúzska právna úprava

Francúzska republika riešila problematiku prania špinavých peňazí už v roku 1990, keď prijala zákon upravujúci účasť finančných inštitúcií v boji proti praniu špinavých peňazí. V roku 1991 ho doplnilo vykonávacie nariadenie. Smernica Rady EHS č. 91/308 vyvolala už len niekoľko podstatných modifikácií existujúcej štátnej legislatívy, tak ako ju ustanovuje zákon z 29. januára 1993. Významný pokrok v tomto smere priniesol zákon z 13. mája 1996, ktorý posilňuje francúzsky systém prevencie zavedením dodatočných opatrení na poli represie a medzinárodnej spolupráce.

Francúzska legislatíva vymedzuje definíciu prania špinavých peňazí v Trestnom zákonníku, v Zákonníku o zdravotníctve a v Colnom zákonníku. Z tohto dôvodu francúzska legislatíva nevymedzuje pojem prania špinavých peňazí všeobecne, ale zakotvuje niekoľko špecifických definícií v oblasti trestného a colného práva. Zákon z 13. mája 1996 zaviedol do francúzskeho Trestného zákonníka novú časť, ktorá sa venuje výlučne trestnému činu prania špinavých peňazí. Tento trestný čin získal širší rozsah, než sú len výnosy z dovozu narkotík, pretože sa rozšíril aj na výnosy z akéhokoľvek porušenia právnych noriem v zmysle Trestného zákonníka. Centrálnou ohlasovacou inštitúciou je úrad TRACFIN, ktorého činnosť koordinuje ministerstvo financií, pričom spolupracuje aj s pracovníkmi ministerstva vnútra a colnej správy.

Povinnosť identifikovať klienta sa uplatňuje v prípadoch, ak výška transakcií dosahuje 7 200 ECU.

Možno konštatovať, že francúzsky systém prevencie prania špinavých peňazí vcelku dosiahol ciele stanovené v Smernici Rady EHS č. 91/308. Preto môžeme francúzsku legislatívu v tejto oblasti považovať za vyhovujúcu európskemu právnemu systému, tak ako ho stanovuje citovaná smernica.

6. Fínska právna úprava

Fínsko implementovalo Smernicu Rady EHS č. 91/308 do vnútroštátneho právneho systému prostredníctvom nasledujúcich právnych noriem:

- zákona o novelizácii,
- zákona o úverových inštitúciách (1993/1607),
- zákona o aktivitách zahraničných úverových a finančných inštitúcií vo Fínsku (1993/1608) a
- zákona o Úrade finančného dohľadu (1993/1616).

Definíciu pojmu prania špinavých peňazí upravuje aj fínsky Trestný zákonník. Utajenie nelegálne získaného tovaru predstavuje porušenie právnych noriem podľa jeho kapitoly 32, paragrafu 1. Druhý odsek zakotvuje, že ktokoľvek, kto prijme, upíše, alebo prevedie peňažné prostriedky či tovar, aby utajil ich pôvod, vediac, že tieto boli získané nelegálne, sa odsudzuje na pokutu alebo väzenie v trvaní maximálne jeden a pol roka. Odsek stavia mimo zákon aj akékoľvek kroky, ktoré vedú k zatajeniu skutočného pôvodu, charakteru, umiestnenia alebo právnych dispozícií, týkajúcich sa finančných prostriedkov či objektov, alebo, ak je to povinnosťou zo zákona, k nezverejneniu informácií o týchto okolnostiach.

Zákon o úverových inštitúciách v článku 96, odseku 1 určuje úverovým inštitúciám povinnosť vyšetriť pôvod finančných prostriedkov, ak sa zistia

akékoľvek výnimočné okolnosti transakcie. Výnimočnými okolnosťami sú v tomto prípade, napríklad, výnimočne veľké transakcie, transakcie odchyľujúce sa od normálu vo svojej štruktúre alebo rozsahu, alebo ak tieto neslúžia žiadnemu očividnému cieľu, alebo ak protirečia finančnej situácii klienta.

Podľa článku 95 zákona o úverových inštitúciách sú úverové inštitúcie povinné viesť záznamy o všetkých svojich riadnych klientoch a registrovať iných než riadnych klientov, ak transakcie prevyšujú sumu 15 tisíc ECU. Toto ustanovenie ich zaväzuje overovať totožnosť spomínaných klientov. Ak má úverová inštitúcia nejaký dôvod podozrievať klienta, že koná v mene inej strany, musí dostupnými prostriedkami zistiť totožnosť tejto inej strany.

7. Právna úprava v Českej republike

Prijatím príslušného zákona sa Česká republika priradila k tým európskym krajinám, ktoré sa vo svojich právnych úpravách priklonili k širšej, a teda prísnejšej definícii pojmu „špinavé peniaze“. Dikcia nového zákona hovorí o „legalizácii výnosov z trestnej činnosti“. Za takéto výnosy sa podľa paragrafu¹ považuje akákoľvek ekonomická výhoda vyplývajúca z konania, ktoré vykazuje znaky trestného činu. Na rozdiel od spomínanej Smernice Rady EHS sa v ČR, podobne ako v mnohých členských krajinách EÚ, nemá rozlišovať druh trestnej činnosti, z ktorej by mohla plynúť ekonomická výhoda. V súlade s ustanoveniami Smernice Rady EHS zákon v paragrafe 9 zdôrazňuje, aby samotné banky určovali podrobné vnútorné opatrenia, ktoré uľahčia odhalenie nekalých operácií.

Pokiaľ ide o všeobecnú identifikačnú povinnosť banky, česká právna úprava nepozná výnimky v legalizácii príjmov z trestnej činnosti. Podrobne upravuje povinnosť oznamovateľa zachovávať mlčanlivosť o oznámení neobvyklých obchodov príslušným orgánom. Napriek niektorým drobným odchýlkam úplne zodpovedá Smernici Rady EHS č. 91/308 a je koncipovaná tak, aby sa Česká republika po jej prijatí zaradila medzi európske krajiny s najprísnejšími normami proti praniu špinavých peňazí.⁶

8. Slovenská právna úprava

Slovenská právna úprava boja proti praniu špinavých peňazí a na zabránenie účasti finančného sektora na praní výnosov z trestnej činnosti vo všeobecnosti korešponduje s európskymi a medzinárodnými právnymi normami v danej oblasti. Vnútroštátna právna úprava, Zákon NR SR č. 249/1994

Z.z. o boji proti legalizácii príjmov v najzávažnejších, najmä organizovaných druhoch trestnej činnosti, pozmenený zákonom č. 58/1996 Z.z. a č. 183/1999 Z.z., a o zmenách niektorých ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov, je univerzálnym právnym normatívom, ktorého prioritou je vytvoriť najmä súbor osobitných právnych prostriedkov na predchádzanie, odhaľovanie a postihovanie právnických a fyzických osôb, ktorých cieľom je legalizácia príjmov z najzávažnejších, najmä organizovaných foriem trestnej činnosti.⁷

Prijatie tohto zákona vyplýva aj z ustanovení článku 86 Európskej dohody o pridružení, uzatvorenej medzi Slovenskou republikou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi. Tento rozsiahly medzinárodnoprávny dokument tvorí základný právny rámec kooperačných aktivít medzi uvedenými zmluvnými subjektami a zároveň vytvára koordinovaný súbor všeobecných opatrení predvstupovej stratégie na integráciu do vnútorného trhu.⁸

Slovenská právna norma v ustanovení článku 4 vymedzuje, že:

- a) legalizáciou príjmov z trestnej činnosti sa rozumie dispozícia vecou, ktorá je príjmom z trestného činu alebo vecou, ktorá je na spáchanie trestného činu určená, alebo na jeho spáchanie už bola použitá, ak je motivovaná snahou:
  - 1. zatajiť jej existenciu,
  - 2. zamaskovať jej pôvod v trestnom čine,
  - 3. zakryť jej určenie alebo použitie na spáchanie trestného činu,
  - 4. použiť ju na akýkoľvek iný účel, aj keby jej použitie bolo inak legálne;
- b) príjmom z trestného činu sa rozumie vec, ktorá bola získaná:
  - 1. trestným činom,
  - 2. za vec uvedenú v bode 1,
  - 3. ako odmena za spáchanie trestného činu.

Druhá časť zákona obsahuje v ustanoveniach článkov 5 až 9 povinnosti štátnych orgánov, právnických osôb a fyzických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť podľa osobitných predpisov⁹, predchádzať legalizácii príjmov z trestnej činnosti.

Medzi všeobecné povinnosti patrí najmä povinnosť pomáhať policajným orgánom pri odhaľovaní a postihu, a to využívaním právnych, ekonomických, technických a organizačných prostriedkov a nástrojov v zmysle tohto zákona, resp. iných zákonov, zachovávať mlčanlivosť o oznámení alebo hlásení podanom podľa tohto zákona, umožniť prokurátorovi alebo policajným orgánom prístup k evidencii, účtovným písomnostiam, listinám a iným dokladom, k prostriedkom výpočtovej a inej techniky a k záznamom, ktoré sa týkajú, alebo môžu týkať legalizácie príjmov z trestnej činnosti, či poskytovať potrebné vysvetlenia a odborné vyjadrenia atď.

Štátne orgány, obce a iné právnické a fyzické osoby, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť, majú oznamovaciu povinnosť, t. j. povinnosť oznámiť skutočnosti indikujúce, že ide o legalizáciu príjmov z trestnej činnosti, ak ich zistili v rámci svojej pôsobnosti alebo činnosti. Tejto povinnosti nepodliehajú advokáti a komerční právnici v rozsahu, v akom sú podľa osobitných zákonov povinní chrániť práva a oprávnené záujmy svojho klienta a zachovávať mlčanlivosť.

Ohlasovacia povinnosť znamená povinnosť hlásiť podozrivé bankové operácie a operácie uvedené vo všeobecne záväznom právnom predpise, ktorý je splnomocnené vydávať Ministerstvo vnútra SR po dohode s Ministerstvom financií SR.

Povinnosť odmietnuť úkon znamená pre právnické a fyzické osoby, vykonávajúce podnikateľskú činnosť podľa osobitných predpisov¹⁰, povinnosť inému odmietnuť poskytnutie požadovaného úkonu, aj keď úkon inak patrí do ich činnosti, ak by jeho vykonanie bezpochyby viedlo k legalizácii príjmu z trestnej činnosti.

Ustanovenia článkov 10 až 14 vymedzujú práva štátnych orgánov, právnických a fyzických osôb, vykonávajúcich podnikateľskú činnosť podľa osobitných predpisov¹¹, napríklad právo zisťovať pôvod majetku a totožnosť osoby, právo podmieniť a odmietnuť úkon, právo odstúpiť od zmluvy, právo na ochranu a právo na podiel na odňatom majetku.

9. Inštitucionálne zabezpečenie

9.1. Inštitucionálne zabezpečenie v Slovenskej republike

K vnútroštátnym prostriedkom právnej a inštitucionálnej ochrany proti praniu špinavých peňazí patria aj kontrolné mechanizmy v oblasti finančných služieb vrátane Úradu finančnej polície pri Ministerstve vnútra SR so sídlom v Bratislave. Pôsobnosť a kompetencie upravuje Zákon NR SR o policajnom zbore č. 171/1993 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov.

9.2. Inštitucionálne zabezpečenie v Európskej únii

Na základe iniciatívy Európskej komisie sa konštituoval nový európsky policajný úrad EUROPOL so sídlom v Haagu. Predmetom jeho činnosti je:

- odhaľovať a zabezpečovať boj proti falšovaniu EURO-bankoviek,
- zabezpečovať boj proti obchodu s drogami,
- podieľať sa svojimi aktivitami na boji proti organizovanému zločinu a terorizmu,

– zabezpečovať boj proti pašovaniu jadrového odpadu.

Cieľom odborných školiacich programov pre bankových úradníkov, príslušníkov policajných a vyšetrovateľských zložiek je vytvoriť koordinovaný bezpečnostný systém v oblasti medzinárodných vzťahov v súlade s ustanoveniami Amsterdamskej zmluvy o Európskej únii. Európska ústredná banka už prijala viaceré opatrenia, ktoré majú zabrániť falšovaniu novej meny, a preto sa aj od finančných inštitúcií jednotlivých členských štátov očakáva, že sa budú v záujme posilnenia dôveryhodnosti tejto významnej bankovej inštitúcie podieľať na boji proti falšovaniu peňazí a na odhalovaní ďalších uvedených trestných činov.

Záver

Legalizácia protizákonne získaných finančných prostriedkov formou (re)investícií do legálnych hospodárskych odvetví podporuje rast organizovaného zločinu a destabilizáciu spoločenského poriadku. Zákonitou reakciou na nedostatok hospodárskych alternatív je tvorba „tieňového hospodárstva“ ovládaného organizovaným zločinom. Dopady na štát sú jednoznačné – obrovské rozpočtové straty plynúce z nezaplatených daní a odvodov.

Prílev ilegálneho kapitálu zároveň skresľuje aj platobnú bilanciu a ovplyvňuje stav menových rezerv, výmenný kurz a vývoj úrokových sadzieb. Vznikajú vysoké devízové príjmy výrazne ovplyvňujúce konkrétnu menu danej krajiny, čím sa znižuje schopnosť konkurencie hospodárstva pri exporte vlastných výrobkov. Tento jav ovplyvňuje aj obchodnú bilanciu a následne vývoj situácie na trhu práce. Dochádza k trvalej závislosti od dovozu tovarov, čím vzrastá pašovanie tovarov rôzneho druhu. Znižuje sa miera vlastnej produkcie a klesajúca produktivita hospodárstva spôsobuje, že súkromní investori v dôsledku neistých hospodárskych pomerov nepodporujú rozvoj investícií.¹²

Poznámky:

1. Verny, A.: *Komunitárna úprava a skúsenosti SRN v boji proti praniu špinavých peňazí*. In: *Európske a medzinárodné právo (EMP)*, 8/1996, Praba, s. 90.
2. Votava, C.: *Skúsenosti Spojených štátov s postupom proti praniu špinavých peňazí*. *Tamže*, s. 101.
3. Tomášek, M.: *Bankovníctvo jednotného vnútorného trhu Európskej únie*. LINDE, Praha 1997, s. 119.
4. Tomášek, M.: *Nový zákon proti legalizácii výnosu z trestnej činnosti a právo ES*. In: *EMP* 1/1996, s. 31.
5. Svoboda, M.: (Baker & McKenzie), *EMP* 8/1996 s. 107.
6. *Zbierka zákonov* 72/1994 zo 17. septembra 1994, Bratislava 1994.
7. Tomášek, M.: c. d.

8. Nováčková, D.: *Zmluvné záväzky medzi SR a ES a ich členskými štátmi so zreteľom na zblížovanie práva*. In: *Medzinárodné otázky* 1/1999, s. 163.
9. §2 ods. 1 a 2 zákona č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov*.
10. *Tamže*.
11. *Tamže*.
12. Moroz, I.: *K niektorým aspektom legislatívnych opatrení proti praniu špinavých peňazí v ČR a v zahraničí*. In: *EMP*, 8/1996, Praha, s. 84.

Summary:

Yvona Gustafíková: Money Laundering

For the financial and banking sector the important indicator is the creation of a proper legal framework to prevent the legalization of proceeds from criminal activity and to prevent the use of the financial system for the purpose of money laundering. Money laundering has also impacted on the increase of organized crime and drug business and it especially represents a menace to society and to citizens overall.

Money laundering is mostly realized in an international context and therefore the national legislation is expected to create a legal environment that prevents the use of the financial system for the purpose of money laundering.

The first important legal instrument of the European character for prevention of money laundering was the expert's opinion of the Council of the European Communities of 27 June 1980. The Basel Supervisor's Committee Statement of Principles on Money Laundering, adopted in 1988 is also an important pillar of the legislative system concerned with the protection of the financial systems of the state from its use for the purpose of money laundering.

In the law of the European Union this issue is regulated in the special legal regulation of the secondary character in Council Directive 91/308 EEC of 10 June 1991 on prevention of the use of financial systems for the purpose of money laundering.

Slovak legal regulation related to the fight against money laundering and to prevention of the participation of the financial sector in laundering the proceed of criminal activity in general corresponds with the European and international law statutes in the area of money laundering. Internal legal regulation, Act No. 249/1994 Coll. on Measures against Legalization of the Proceeds from Most Serious, Mostly Organized Types of Criminal Activity, as amended, is universal legal norm the priority of which is mainly to create a collection of special legal instruments to anticipate, investigate and punish

legal entities and individuals whose aim is legalization of proceeds from most serious, mostly organized types of criminal activity.

Adoption of this Act results from the provisions of Article 86 of the Europe Agreement establishing an association between the European Communities and their Member States, of the one part, and the Slovak Republic, of the other part. This large international document establishes the basic legal framework for the co-operative activities between presented contractual subjects and at the same time creates a coordinated complex of general measures of the strategy for integration into the international market.